נח: האיש מקדש פרק שני קידושין

מימיו מי מערה. פי׳ בקונטרס מים קרוחים וכתנס דתק לפרס כן דמלי לפרס מי מערה ממס כלומר מכוסים ומינן מיס חיים ומנן מיס חיים בעינן ומפרו אפר מקלה פירוש שעבר על דברי תורה דכתיב (דברים ד) ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים מה אני כתנס אף אתס כתנס וזה שעשה כשכר עבר על דברי תורה ומקלה ממס לא [a]נפק ליה דהא לא שמעינן מיניה היכא דעבד כשכר דלא מהני אלא אסמכתא בעלמא הוא דלא מהני אפילו דיעבד[b]:

הדרן עלך האיש מקדש

האומר. והלך וקידשה לעצמו מקודשת. וא״ת מה חידוש יש כאן פשיטא[c] ויש לומר דמיירי כגון דאמר השליח נאשה בשעת קדושין פלוני שלחני לקדשך לו ונתוך כך אמר לה הרי את מקודשת לי והיא ידעה דקידשה לנפשיה דאל״כ לא היתה מקודשת לו ואשמועינן חידוש דמהו דתימא הא דקאמר לי לאורך משלחו קאמר[d] קמ״ל דלא: לקדושי

א״ל הוצאה את איכסיף הוא סבר משמעתא קאמר ליה א״ל הכי קאמינא רב אסי דהוצל[e] קאי כותיך נימא [f]כתנאי [g]הגונב טבלו של חבירו[h] משלם לו דמי טבלו של חבירו דברי ר׳ יוסי בר׳ יהודה אומר אינו משלם אלא דמי חולין שבו מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר טובת הנאה ממון ומר סבר טובת הנאה אינה ממון לא דכולי עלמא טובת הנאה אינה ממון והכא בטבלים שנפלו לו מבית אבי אמו כהן ובמתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמיין קמיפלגי [i]מר סבר [j]כמי שהורמו דמיין ומ״ם לאו כמי שהורמו דמיין ואיבעית אימא דכולי עלמא כמי שהורמו דמיין וטובת הנאה אינה ממון והכא בדשמואל קמיפלגי דאמר שמואל [k]חיטה אחת פוטרת את הכרי דמר אית ליה דשמואל ומר לית ליה דשמואל ואיבעית אימא דכולי עלמא לית להו דשמואל והכא [l]היינו טעמא דרבי דקנסוהו רבנן לגנב ואיבעית אימא דכולי עלמא אית להו דשמואל והכא היינו טעמא דרבי יוסי בר׳ יהודה דקנסוהו רבנן לבעל הבית דלא איבעי ליה לשהויה לטיבליה [m]תנן המקדש בתרומות ובמעשרות ובמתנות במי חטאת ובאפר פרה הרי זו מקודשת [n]ואף על פי ישראל [o]ורמינהו [p]הגוטל שכר לדון דיניו בטלים [q]להעיד עדותו בטלה [r]להזות ולקדש מימיו מי מערה ואפרו אפר מקלה אמר אביי לא קשיא כאן [s]בשכר הבאה ומילוי כאן בשכר הזאה וקידוש דיקא נמי דקתני הכא במי חטאת ובאפר פרה וקתני התם להזות ולקדש שמע מינה:

הדרן עלך האיש מקדש

האומר [t]לחבירו צא וקדש לי אשה פלונית והלך וקדשה לעצמו מקודשת לשני [u]וכן [v]האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שלשים יום ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום מקודשת לשני בת ישראל לכהן תאכל בתרומה [w]מעכשיו ולאחר שלשים יום ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום מקודשת ואינה מקודשת בת ישראל לכהן או בת כהן לישראל לא תאכל בתרומה: **גמ׳** האומר לחבירו צא וקדש [x]תנא [y]מה שעשה עשוי אלא שנהג בו מנהג רמאות ותנא דידן הלך נמי דקתני הלך ברמאות מאי שנא הכא דקתני האומר לחבירו ומאי

שאין לו תוכעים ונמלא תוכע נשכר: **להווס ולקדש.** משנה היא בנכורות הנוטל שכרו לדון דיניו בטלים להזות ולקדש מימיו מי מערה ואפרו אפר מקלה: **להווס.** על הטמאת. ולקדש מי חטאת. כשנותן האפר במים קרי קדושה: **מי מערה.** קרוחים הס: **אפר מקלה.** לאומר סתס אפר שבא מן הקלי נתס: **בשכר** [z]**הבאה.** האפר ממקום למקום ושכר מילוי המים דמילתא דטירחא היא ורחמנא לא רמיא עליה ושרי למשקל אגרא ומקודשת ומתניתין דנכורות בשכר הזאה וקידוש דליכא טירחא ושכר לימוד מצוה הוא נוטל והתורה אמרה (דברים ד) ראה למדתי אתכם וגו׳ כאשר צוני וגו׳ מה אני בתנס אף אתס בתנס (נדרים דף נז.)[a]: **דיקא נמי.** דמתניתין נמי מהאי הזאה וקידוש קאי דקתני מי חטאת ואפר חטאת שעדיין אינן מעורבין:

הדרן עלך האיש מקדש

האומר. מקודשת ואינה מקודשת. לשניהס דאסורה לשניהס אלא אם כן נתן האחד גט ונאחס אחר אסורה עד שיתנו שניהס גט וכגמרא[b] פליגי בה ומפרש טעמא: **בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה.** שמא אינן קדושין וכת כהן לישראל נמי לא תאכל בתרומת בית אביה שמא הוו קידושין וזר פוסל בקדושין את בת כהן מן התרומה[c]:

גמ׳

מקודשת. אלמא יכול ליטול שכר, דאי לא נמלי מקדש לה, ואף על פי ישראל. ואפילו יש ישראל, דסכנים רגילין בהאזה ובקידוש (בכורות כב.). להזות. מי חטאת. ולקדש. לערב אפר חטאת במים חיים אל כלי (שם). **אפר מקלה.** כלומר אפר בעלמא, כל אפר קרי אפר מקלה (שם). כאן בשכר הבאה ומילוי. שכר כנאת האפר שלך ממקום רחוק מירושלים לבית האפר, ושכר מילוי המים, מלי למשקל, דאגר טירחיה שקיל ולא הכשר המלה. כאן בשכר הזאה וקידוש. שהיא הכשר מלוה לא שקיל (שם). דקתני הכא במי חטאת. דמשמע מילוי המים, ובאפר פרה. אינה לאוקמא כהנאת אפר (שם).

הדרן עלך האיש מקדש

שקדשה במי חטאת שהיו לו שלא הסית דעתו מהם, וכן שהיה לו אפר פרה שאם יכול ליקח שכר הבאה ומילוי כ״ש שיכול למוכרן ואינו מחייב ליתנו לה [בחנם]. וכן נראה דעת הר״ם שהביא לשון המשנה [אישות פ״ה ה״ג]. ושמעינן מיהא שאין לאדם ליקח שכר מצוה, ואם יש לו טורח כה מוחר כפירוש ר״ש. סליק פירקא האומר.

מתני׳. מקודשת לשני. שתלו קדושי ראשון והרי היא אשת איש. תאכל בתרומה. אם נשאה. [אי נמין לדין תורה שארוסה אוכלת בתרומה דבר תורה.] מקודשת ואינה מקודשת. וצריכה גט משניהם. לא תאכל. שמא לאו קדושין הן. ובת כהן לישראל לא תאכל שמא קדושין הן ואיריסין פוסלים ולא מאכילין.

עין משפט נר מצוה

קפה א מיי׳ פ״ב מהל׳ גניבה הלכה ד:
קפו ב מיי׳ פ״ג מהל׳ תרומות הל׳ ח:
קפז ג מיי׳ פכ״ג מהל׳ סנהדרין הל׳ ה סמג לאוין רם טוש״ע ח״מ סימן ט סעיף ה:
קפח ד טוש״ע ח״מ סימן לד סעיף יח הגה״ה:
קפט ה ו מיי׳ פ״ז מהל׳ פרה אדומה הל׳ כ סמג עשין רלו:
א ז מיי׳ פ״ט מהלכות אישות הלכה יז סמג עשין מח טוש״ע אה״ע סימן לה סעיף ט:
ב ח מיי׳ פ״ז שם הלכה יא סמג שם טוש״ע אה״ע סימן מ סעיף כ:
ג ט מיי׳ שם הלכה יב טוש״ע שם סעיף ג:
ד י מיי׳ פ״ט מהל׳ אישות הלכה יז סמג עשין מח טוש״ע אה״ע סימן מ סעיף ט:

מוסף תוספות

א. דקנסוה רבנן משום דעבר על מה אני בחינם. ריטב״א. **ב.** וכי כשבול שנהג בה מנהג רמאות לא תהיה מקודשת לו. הוס׳ הרא״ש. **ג.** שהאשה שמעה והבינה יפה קודם קבלת הקידושין שאמר הרי את מקודשת לי. רא״ש סי׳ א׳. **ד.** כלומר לעשות שליחותי לקדשך לפי ששלחני לקדשך ותתקדש לראשון. שם.

תוס׳ ר״י הזקן

הנוטל שכרו. משנה בבכורות פרק עד כמה [כט. א]. להזות. על הטמא. ולקדש. כשנותן אפר פרה במי חטאת הרי קדוש. מי מערה. קרוחים שאינן שרים. אפר מקלה. [שאינן אפר פרה [אלא סתם] אפר הבא מן הקלי באש. ראיה היאך מקודשת. בשכר הבאת. האפר או המים ממקום למקום יכול ליטול שכרו. דמילתא דטרחא היא ולא רמא עליה רחמנא ושרי למשקל אגרא. כן פירש. ואיכא מ״ד הטעם דאין זה עיקר המצוה. כאן בשכר הזאה וקדוש. שאין בו טורח ושכר לימוד המצוה הוא נוטל. ובה אני בחנם אף אתה בחנם. א״נ שהוא עיקר המצוה לאדוך פירושא אסור ליקח שכר. איבא מאן דמפרש דמתני׳ מתוקמא שקדשה בשכר שהביא לה המים והאפר, והעיקר

מסורת הש״ס

ו) [עי׳ מגילה ה סוע״ב], **ב)** נדרים פד: [ע״ש פרש״י והר״ן וע״ע שם בפי׳ הרא״ש] תוספתא דמעשר שני פ״ג ה״טז, **ג)** [בכתי״ שוטף: ומכלי, וכ״ה בנדרים], **ד)** [לעיל נד: נדרים פה. חולין קל: מכות כ. בכורות יא, ב״ב קכג: ע״ש תוס׳ ד״ה וקסברי], **ה)** ע״ז עג: חולין קלז: [שבת יח:], **ו)** נדרים פה. ע״ש, **ז)** מלת תנן משאל הכנה אלא פיסקא היא [ובכתי״ ליתא], **ח)** [ל״ל ומתיון], **ט)** בכורות כט. מתוכות קה., **י)** [לעיל יט:], **כ)** [שם ע״ש], **ל)** תוספתא דיומתות פ״ד ה״ג, **מ)** [בי׳ שבת לה ע״א] ורש״י שם ד״ה קטיל], **נ)** [יומתות פי ע״א], **ס)** [נדפו״ר: הכאתו], **ע)** [ובכורות כט.], **פ)** [לקמן נט ע״ב], **צ)** [נרש״י שבר״ף שוף ד״ה מה שעשה עשוי. ומקודשת לשני כדקתני מתניתין:], **ק)** [נדפו״ר: נפקא], **ר)** [נדל״ל דאין], **ש)** [לעיל ה ע״א].

גליון הש״ס

גמ׳ פי׳ סבר כמי שהורמו. ע׳ תוס׳ נבא בתרא דף קכג ע״ב ד״ה וקסבר וכ״ר:

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה וי׳ יוסי וכו׳ ומתניתין שלא הורמו לאו כהורמו דמיין:

מוסף רש״י

דמר סבר טובת הנאה ממון. רבי יאומר משלם לו דמי טבלו סבר דטובת הנאה שהיה שלו בתוסס מתנות בחלי טבל שהיה נותן לכהן שולבא, הרי ממון ולהכי משלם לו דמי טבלו, ור׳ יוסי סבר כמי שהורמו דמיין ולהכי משלם לו דמי חולין, ור׳ יוסי סובר אינו ממון, ולהכי משלם לו אלא דמי חולין שבו. [נדרים פה.]. ובמתנות שלא הורמו בר׳ קמיפלגי. דרבי סבר כמי שלא הורמו דמיין ולהכי משלם לו דמי טבלו, ור׳ יוסי סבר כמי שהורמו דמיין ולהכי משלם לו דמי חולין [שם]. חטה אחת פוטרת את הכרי. מתרומה, דהא לא אתפרס שיעורא דידה אלא דאשת דגנך כתיב, ואפילו כל דהו, ורבנן הוא דאמרי עין יפה אחד מתרבעים עין רעה אחד מתמשים. [ע״ז עג:]. אלא יהיו בית קרא שיעור [חולין קלח:]. הרי זו

מקודשת ואינה מקודשת. לשניהס דאסורה לשניהס אלא אם כן נתן האחד גט ונאחס אחר אסורה עד שיתנו שניהס גט וכגמרא[b] פליגי בה ומפרש טעמא: **בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה.** שמא אינן קדושין וכת כהן לישראל נמי לא תאכל בתרומת בית אביה שמא הוו קידושין וזר פוסל בקדושין את בת כהן מן התרומה[c]:

גמ׳

מקודשת. אלמא יכול ליטול שכר, דאי לא נמלי מקדש לה, ואף על פי ישראל. ואפילו יש ישראל, דסכנים רגילין בהאזה וקידוש (בכורות כב.). להזות. מי חטאת. ולקדש. לערב אפר חטאת במים חיים אל כלי (שם). **אפר מקלה.** כלומר אפר בעלמא, כל אפר קרי אפר מקלה (שם). כאן בשכר הבאה ומילוי. שכר כנאת האפר שלך ממקום רחוק מירושלים לבית האפר, ושכר מילוי המים, מלי למשקל, דאגר טירחיה שקיל ולא הכשר המלה. כאן בשכר הזאה וקידוש. שהיא הכשר מלוה לא שקיל (שם). דקתני הכא במי חטאת. דמשמע מילוי המים, ובאפר פרה. אינה לאוקמא כהנאת אפר (שם).

הדרן עלך האיש מקדש

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com